CONSILIUM
Collegii Medici Pariſienſis De Mania *G. Egliſhemii,*

Quam prodiens Scripto *cui Titulus*

Duellum Poëticum pro dignitate Paraphraſteos PSALMI CIIII.

Decertantibus

G. { *Egliſhemio Medico* / *Buchanano Pædonomo* } Regio.

Quod Pariſienſis Academiæ iudicio *ſubmiſit.*

EDINBURGI,
Excudebat *Iohannes Wreittoun*, 1631.

QVÆ *Buchananæis* Medicaſter crimina Muſis
Objicit, & quo ſe jactat inane melos,
Vidimus; & quotquot tractamus Pæonis artes,
Hic vates, vno diximus ore, furit.
Eſt furor hic, ſed non qualis ſolet eſſe Poetis,
Pectora Pierio cum caluere Deo.
Hic Athamanteas furias, hic cernis Oreſtæ
Thyas *Egliſhemium* vel Corybantes agunt.
Atra ſedens illi circum præcordia bilis
Æſtuat, & cerebrum corripit omne lues.
Tranſuerſum rapitur mens hoc infecta veneno,
Et quæ vix audet fabula monſtra parit.
Se regem putat opilio, bellumque minatur
Horridus, & trepidas fulminat inter oves:
Sceptrum eſt vile pedũ, ſunt hirtæ purpura pelles
Eſt caſa parva domus regia, rapa dapes.
Hic tacitus captat, ſibi viſus aranea, muſcas;
Hic, tritici granum ſe ratus, horret aues.
Sunt vitreum, ſunt qui credant ſibi fictile corpus
Occurſumq; hominum, cõpitaque ipſa timẽt.
Vidi etiam qui ſe vitales crederet auras
Liquiſſe, & Stygias jam penetraſſe domos,
Non illi conjunx, non illi pignora curæ,

Nec fas humanas vel tetegiſſe dapes,
Par *Egliſhemij* furor eſt, ſeſe ille poetam
Credit, & Aonium pulſat ineptus ebur.
Non aliter dulces interſtrepit anſer olores,
Aut patulo cornix cum vocat ore Notos.
Suavius æra ſonant Corybantia, ſuavius illo
Arcadicum poſſet plectra movere pecus,
Blanditur tamen ille ſibi, non ipſa *Maronis*
Carmina, Mæonidæ non putat æqua ſuis.
Nec furor has intra potuit conſiſtere metas,
Ipſa ſed indignis conſpuit aſtra modis.
Te vatum, *Buchanane*, decus, quē ſuſpicit orbis,
Priſca cui aſſurgunt ſæcula, dente petit.
Ille tuis audet demens oppedere Muſis,
Quodque nequit livor perdere, rodit opus.
Vatis Ieſſiadæ cultu donata Latino
Carmina ſunt illo judice digna focis.
Hæc linit, hæc radit, nec ſævos abſtinet ungues,
Cuncta abolens, numeros ſubſtituitque ſuos.
His Rex quæſitus patronus, *Gallia* judex,
Teſtes quot populos maximus orbis habet.
Pro pudor, excuſſis veſana licentia frænis
Iam ruit, & ſcelus eſt, quod fuit ante furor,
Spernitur & fædis violatur charta lituris,
Quam pinxit radio Cynthius ipſe ſuo.
Quodq; Deo cecinit plectro meliore Camœna,
Impia nunc audet radere lima melos.

Exu-

Exutum queritur *David* ſe regis amictu,
*M*iraturque ſuo plectra carere ſono:
Nec monſtrũ hoc parcit patriæ, patriæq; parenti,
Iſta quibus demens ſcripta legenda dedit.
Si qua Caledonio facta eſt injuria vati,
Scotia, te, regem tangit & illa tuum,
Te penes illius ſunt incunabula, ab illo
Parua licet, magnum *Scotia* nomen habes;
Quam jactat Latium, nil præter furta Deorum,
Bellaque magniloqui Muſa *Maronis* habet;
Inſpirat melior *Buchanani* pectora *Phæbus*,
Et facit vt puro nectare vena fluat,
Ille Dei æterno modulatur carmine laudes,
Aptat & *Hebrææ* plectra Latina *Lyræ*,
Eruit è tenebris idem tua geſta, duceſque,
Queis Latium, queis nil *Græcia* majus habet.
Tuque parens patriæ, niſi deliquiſſet in uno,
Quid de te vatem non meruiſſe putas?
Imbuit ille animum ſtudiis, & regibus olim
Invia Pieridum per juga rexit iter,
Finxit & os tenerum puero, quo pectora mulces,
Quoſque regis populos non ſinis eſſe feros,
Os dedit, & dignos formavit principe mores,
Et docuit quæ vos ſæpe latere ſolent,
Quid Rex privato, quid diſtet rege tyrannus,
Quid populus regi debeat, ille Deo.
Hoc duce tu felix; vt Rex ſis, ſanguinis autor

Vt reges inter maximus, ille dedit,
His tamen obtrectat meritis latrator Anubis,
Mixtaque vipereo felle venena vomit.
Eſt furor hic certus, ſunt certi ſigna furoris:
Muſa refer tanti quæ ſit origo mali,
An quibus armatur flammas objecit Erinnys,
Et quod *Gorgoneo* ſibilat angue caput?
An ſaniem eructans infecit membra veneno
Tartareas monſtrum quod cubat ante fores?
Forſitan incautum rabie canis acta momordit,
Aut fera quæ molli ſtamine velat aquas,
Forſan equæ lentum quod ſtillat ab inguine virus
Forſan Echidnæum cauſa furoris erat,
Aut curæ vigiles, aut dulcis copia Bacchi,
Aut qui corda ferus ſæpe venenat amor,
Forte etiam tetigit mala gramina; forte viator
Aridus inſano proluit ora lacu,
Vel gelidus duro concrevit frigore ſanguis,
Vel miſer æſtivo ſub cane fecit iter.
Diſtrahit in partes animum via cæca furoris,
Hæc tamen eſt vero proxima cauſa mali.
Forte canis rabidi Batavus puer ore petitus,
In rabiem, ut mos eſt, actus & ipſe fuit.
Vidit *Egliſhemius*, Batavis tunc hoſpes in oris,
Et medicâ ſævam depulit arte luem.
Fama volat, Medici ad limen fluit vndiq; vulgus
Vndique lymphati, turba timenda, ruunt,

Haud

Haud aliter circum glomerantur tecta volucres,
Non expectato cum ruit imbre Notus.
Pars fremit ante fores, pars intra limina, terror
Hinc, atq; hinc, horret tota furore domus.
Parva *Lycaonio* rumpuntur tecta tumultu,
Iurares Stygias hic habitare canes.
Quacunq; ingreditur rabie gens effera ſemper
It comes, & medici claudit vtrumq; latus.
Hic ululat, latrant alij, fluit omnibus ater
Ore cruor, paſſim ferrea vincla ſonant.
Hinc eſt prima mali labes, hinc prima furoris
Semina, contracta eſt tranſitione lues.
Sic lepra, ſic diræ ſpargunt contagia peſtes,
Et ſcabiem toti fert ovis una gregi.
Tange luem Veneris, quæ turget nomine, tactus
Damna dabit, lippos aſpice lippus eris.
Sed morbi quid ſigna juvat, quid dicere cauſas,
Pæonia tolli ſi nequit arte malum?
Pro dolor! iſta lues non eſt medicabilis herbis,
Ipſa ſuum quamvis conferat Ida nemus.
Cum ſubeunt, pelli poſſunt medicamine morbi:
Tollere naſcentes quælibet herba poteſt,
Aſt vbi facta mora eſt, ſumunt à tempore vires,
Nil tum dictamnus, nil panacæa juvat.
Nec quamvis eſſet caput hoc ſanabile ſuccis,
Annueret medicæ Cynthius autor opis.
Quam patitur vates facta eſt injuria *Phœbo*,

 Hic

Hic memor & forſan criminis vltor erit:
Non impunè tulit vati quod fecit Atrides,
Et didicit longas Numinis eſſe manus.
Non tamen, hic quanquã ſpes eſt excluſa ſalutis,
Æger Apollineam ſpernere debet opem,
Quas miſer expirat fugientes naufragus auras
Captat, & in mediis brachia jactat aquis,
Tollere ſi tantos neſcit medicina furores,
Ne poſſit virus creſcere fortè dabit.
Ergo age *Egliſhemi* curam qui ſuſcipis, omnem
Tolle moram, inducias neſcit inire furor,
Quadrupedẽ primo conſtringens vincula centũ
Injice, captivi qualia ferre ſolent.
In facinus ruit omne furor niſi compede frænes;
Non leo, non tigris plus feritatis habet.
Ipſa furens natum diſcerpſit Penthea mater;
Te patris obtrivit, parve Learche, furor.
Se quoq; *Leucothoe* cum nato perdidit, *Ajax*
Ipſe ſuo demens ſanguine tinxit humum.
Nec vinclis preſſiſſe ſatis nocet halitus oris,
Deterius nullum virus Echidna vomit,
Abde catenatum ſemoti carceris antro,
Lux ubi nulla micat, vox ubi nulla ſonat.
Ipſe Deus ſuperis Furias ſecrevit ab oris,
Merſaq; ſub terras tecta, laremq; dedit.
Expedit & tortis humeros & terga flagellis,
Et latera & geminas ſæpe ſecare nates.

Quod caput infeſtat virus dolor omne revellit,
Corrigit & mores, & fera corda domant,
Hic facit vt ſævæ miteſcant tigridis iræ
Et ſua crudelis fulmina ponat aper.
Protractum ê tenebris interdũ merge profundo,
Vt lavet inſanum ſæpius vnda caput.
Conſpectũ, nomenq; horret lymphaticus vndæ,
Hic tamen illius ſæpe levatur ope.
Ferro etiam cohibenda lues, incidere venas
Ne dubita, nec te pigra moretur hyems.
Hác ope, quò turgent membris expellere virus,
Aut oneris ſaltem parte levare potes,
Vulnere tergemino cubitus tundatur uterq;
Vt fluat ex omni viſcere tetra lues.
Sed quia ſũma petens mentis furor occupat arcẽ
Præ reliquis ferrum poſtulat iſte locus,
Quæ frontem dirimit mediã tibi vena ſecanda eſt
Et quæ pone latens nomina puppis habet,
Quæq; oculis ſimul exſpirant & naribus ignes,
Et cava quæ circum tempora ytrinq; micant.
Hæc quoq; quæ linguam ſucco lolliginis atræ
Imbuit, auxilium non leve ſecta dabit.
Si quid adhuc mixtum terrenâ fæce ſuperſit,
Hoc procul è cerebro virus ad ima trahe,
Quæ latet in gemino tundatur poplite vena,
Quæq; pedes imos, malleoloſq; rigat.
Præ reliquis aperire juvat, quæ ſponte tumentes

Vi-

Virus ab extremo podice ſæpe vomunt,
Has reſera ferro, vel amaris illine ſuccis,
Et mordace cutem pumice ſæpè frica.
Aut ſi fortè latent, exugat hirudo cruorem,
Aut aloes æger pocula plena bibat.
Quinetiam extremis quadrant extrema, furorem
Tollere ſi ferro non potes, igne doma.
Vre locum capiti cervix ubi jungitur, ure
Brachia, mox geminũ crus & vtrumq; femur.
Sic grave ſepteno manabit flumine virus,
Et quod non poſſunt ſingula multa dabunt.
Sunt hæc magna quidẽ, verũ eſt præſentius iſtis
Auxilium, quoties mens agitata furit.
Sponte ſua nemorum ſiccis in collibus herba
Naſcitur, Aonijs non malè nota jugis.
Huic folium platani, radix cæpæ æmula, caulis
Eſt ferulæ, cnici ſemina, floſque roſæ.
Hæc reliquas cũ condit hyems, aquilonia ridens
Frigora, brumali ſub nive ſurgit humo.
Grata peregrinis eſt coturnicibus eſca;
Creditur & ventrem ſæpe ciere capris.
Repperit hanc primũ, ſi vera eſt fama, *Melampus*
Factus & eſt medicus, qui modo paſtor erat.
Hac ope cum furerent ſævæ Iunonis ob iras
Prætides, hunc mentem reſtituiſſe ferunt.
Hæc animi inſtaurat vires, hæc fræna furori
Injicit, & toto corpore virus agit.

Helle-

Helleborum Graiis, veratrum eſt dicta Latinis,
Et ſua qui invenit nomina ferre dedit.
Quod nigra ſit radix, nigrum cognomine dicunt:
Cætera queis radix albicat, alba vocant.
Hinc ægro quærẽda ſalus: Quibus vndiq; vectes
Helleboros, centum ſub juga coge boves.
Sylva *Caledoniæ* luſtranda & Grampius ingens;
Vix quot opus plantas inſula tota dabit.
Omnia veſtiga loca, radiceſque potentes,
Et folia & flores, ſeminaq; ipſa lege. (cos
Cũcta manu medicâ miſcẽs, ſimul exprime ſuc-
Quos bibat ægrotus, nec ſine fæce bibat.
Huic cyathos ſeu triſtis hyems, ſeu torreat æſtas,
Tres veniente die, tres abeunte dabis.
His ſine nec Cererẽ libet, nec quas dabis vndas.
Et quaſcunque capit condiat inde dapes.
Auribus hos etiam inſtillet, vel manſitet ore
Radicem, & fumos naris obæſa trahat.
Anglia quo fumat Peto non indiget æger,
Hellebori fumus quam magis aptus erit?
Hic dabit auriculis (ſi quas habet æger) in aures,
Hic quæ promeruit carmine ſerta dabit.
Et dabit armillas & longa monilia collo;
Ne tamen his ſeſe ſtrangulet ille cave.
Quod ſi cura comæ eſt, veratri pulvere crines
Spargat odor florum ſi juvat, inde petat.
Farciat hic capitis maleſani tegmina pulvis,

Et

Et veſtem & ſi quæ ſtragula lectus habet.
Deniq; *Egliſhemium* circumq; infraq; ſupraq;
Helleboros præter nil patiare meros,
Miſcendum niſi forte illis Cereale papaver,
Quæque natat mediis alga paluſtris aquis,
Aut quæ Lethæo liventia poma veneno
Educat, & ſtirps eſt vertice, ſubtus homo,
Helleboruſue alter, vel alyſſum & ruta canina,
Et faba quæ porci fertur, & uva lupi, (mas,
Aut cerebri quodcunq; poteſt reſtinguere flam-
Quicquid & in ſomnum lumina feſſa trahit.
Sed ſi forte caput non eſt ſanabile ſuccis,
Quos creat Arctoo terra ſub axe jacens.
Quod juvet, externis æger ſibi quærat in oris,
Luce quibus Titan dat meliore frui.
Hinc procul, Herculeo perquā vicina ſepulchro,
Obiacet Euboicis inſula parva iugis,
Inſula parva quidem, ſed fæta potentibus herbis,
Sponte ſua fælix omnia fundit humus,
Hic ver aſſiduum; non vrunt frigora terras,
Nec canis Icarii ruſticus ora timet, ſana,
Mens vegeta indigenis, hilaris frons, corpora
Nulla lues illis, nulla venena nocent,
Non canis hos rabidus, non lædit aranea morſu,
Vipera nec ſeſe quo tueatur habet,
Anticyram dixere olim; ditiſſima tellus
Helleboro; has ſolas inſula jactat opes,

Huic noſter facie eſt ſimilis, ſed viribus impar;
Virus abeſt, noſtro quod ſolet eſſe comes;
Non ſenibus, non ille nocet puerilibus annis,
Nec canis hunc, gemino cum furit igne, vetat.
Cætera ſi vincit rabies, has æger in oras
Naviget, eſt ipſo fonte levanda ſitis.
Quæ nullo expelli potuit medicamine, Druſo,
Herculeam tellus depulit iſta luem.
Hic quoq; qui magni Zenonis ſcripta refellit,
Helleborum prudens non ſemel ante bibit.
Atque vtinam his æger purgaſſet pectora ſuccis,
Ante Deo ſacrum quam violaſſet opus,
Liquiſſet mentem furor, aut moderatior eſſet,
Hei mihi nunc ſeram ferre paramus opem,
Impia creſcendo cæpit dementia vires;
Vix tribus Anticyris cederet iſte furor.
Ne tamē hic animum deſponde: vota ſuperſunt:
Quæ dare non poſſunt cætera, poſce Deos,
Eſt locus Ardenna in mediâ, ſecretus ab omni
Voce, niſi ſi quæ murmura fundat avis.
Deſuper horrendus nigrâ formidine lucus
Imminet, & totum ſurripit umbra diem,
In medio veteri circundatur area muro;
Hic ſtat in exiguâ ligneus æde Deus;
Huberti cognomen habet. Non parva poteſtas
Numinis, hic quanquam marmora nulla vides,
Res hominum varias ſuſtentans Iuppiter olim

In-

Ingemuit dorſo cum grave ſenſit onus.
Tum primum reliquis ad ſeſe in tecta vocatis,
Partem oneris fertur diſtribuiſſe Dijs.
Cũctis dat quod agãt: Latio hic favet, alter Iberis
Tutelare Getes numen, & Indus habet.
Sunt quibus artificum curæ eſt genus omne; pa-
Fur habet, & leno ſacrilegusq; ſuum. (tronũ
Abluit hic ſtrumas, alter collyria lippis
Illinit, hic dentes eruit, ille polit.
Et canis & vulpes & habet ſua numina porcus;
Suntque quibus curæ muſca, cicada, pulex.
Singula quis numeret? Nemo indotatus abivit,
Munera reſtabant diſtribuenda duo,
Nemo qui viduas thalamis prohibere ſecundis,
Nemo qui rabiem pellere poſſet, erat.
Hæc dum detrectant omnes, Hubertus aſello
Vectus adeſt, huic mox optio facta ſeni eſt,
Eligo poſterius, labor hic minus improbus, in-
Vtiliorque alijs, vtiliorque mihi. (quit
Ex illo Huberti paſſim increbreſcere nomen,
Dignaque cæperunt ſurgere templa Deo.
Hic patria, hic ſedes, hic magni numinis ara
Inter in humanos conſpicienda lupos.
Vndiq; dona ferens ſecum genus omne furentũ,
Huc ruit, & multâ cum prece poſcit opem.
Non tamen extẽplo linquit furor, ante ſacerdos
Ter caput irrorans crimina luſtrat aquis.

Ter

Ter niveam indutus veſtem procumbit ad aram
Raucaque ter muſſans murmura farre litat.
Tunc ante ora Dei vinclis circundatus æger
Sternitur, & ſupplex oſcula figit humo.
Hic fovea eſt vicina Deo, caput abdit in illam,
Pars latet anterior, poſteriora patent.
Hæc ſecat antiſtes virgis, & verbere denſo:
Tota venenato terra cruore madet.
Hinc vbi protractus ſupplex advolvitur aræ,
Terque Deum inclamat, ter tremit ara ſono.
Inde crucem fronti ferro candente ſacerdos
Imprimit, & pura ſindone ſtigma tegit,
Hæc ſtola ſacra Dei eſt, nullo violabilis ævo,
Secta licet toties, quæ fuit ante manet.
Interea tolerare miſer jejunia venter
Cogitur, herba famem pellit & vnda ſitim.
Hæc ubi ſuſtinuit rabidus, mirabile dictu,
Mens & judicium, quod fuit ante, redit.
Hæc *Egliſhemio* quamvis via longa terenda eſt,
Hoc ſanare caput Numina ſola queunt.

VIRTUS NOS ORNAT.